

**Πεντηκοστάριον
Χαρμόσουνον**
Τὸ Ταξίδι Συνεχίζεται
μέσα στὸ Φῶς τῆς Ἀναστάσεως
πρὸς τὴν Δόξα τῶν Ἑσχάτων

■ Κυριακὴ τοῦ Παραλύτου

Ἡ νέα ζωὴ τοῦ Πνεύματος*

Διὰ τοῦ Βαπτίσματος ἀρχίζει γιὰ μᾶς νέα ζωὴ

Ἄφοῦ ἐπὶ δύο Κυριακὲς μετὰ τὸ Πάσχα ψάλαμε λειτουργικὰ κείμενα καὶ ἀκούσαμε εὐαγγελικὲς περικοπὲς ποὺ ἐπέμεναν στὶς μαρτυρίες τῶν Ἀποστόλων σχετικὰ μὲ τὴν Ἀνάστασι τοῦ Χριστοῦ, ἀρχίζουμε σήμερα μιὰ ἄλλη σειρὰ εὐαγγελικῶν ἀναγνωσμάτων, τὰ ὁποῖα ἐπίσης ταιριάζουν τέλεια μὲ τὴν πασχαλινὴ περίοδο, ἀλλὰ ἔχουν χαρακτῆρα λίγο διαφορετικό, ἀφοῦ θὰ ἐπιμείνουν ἰδιαίτερος στὸ *μυστήριον τοῦ ὕδατος*, στὴν συμβολικὴ ἔννοια τοῦ νεροῦ, ὑπενθυμίζοντάς μας, ὅτι ἡ περίοδος αὐτὴ ἀκολουθοῦσε τὶς βαπτίσεις ποὺ γίνονταν τὸ Πάσχα. **Κ**αὶ αὐτὸ ἔχει ἀξία γιὰ ὅλους μας, διότι μᾶς ὑπενθυμίζει τὸ δικό μας Βάπτισμα, διὰ τοῦ ὁποίου μνηθήκαμε στὴν ἐν Χριστῷ ζωὴ, βυθισθήκαμε στὸν θάνατο τοῦ Χριστοῦ καὶ ἀναστηθήκαμε μαζί Του.

* * *

Σήμερα, ἀκούσαμε τὴν διήγηση τῆς θεραπείας τοῦ παραλύτου ποὺ ἔκειτο δίπλα στὴν Προβατικὴ κολυμβήθρα (Ἰω. ε' 1-15).

Τὴν ἐπόμενη Κυριακὴ, θὰ ἀκούσουμε γιὰ τὴν συνομιλία μὲ τὴν Σαμαρείτιδα, τὸ εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα γιὰ τὸ ὕδωρ τὸ ζῶν, καὶ ἐν συνεχείᾳ τὴν θεραπεία τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ· ὅλες οἱ διηγήσεις αὐτὲς περιέχουν ἀναφορὲς στὴν *μυστηριακὴ ἔννοια τοῦ νεροῦ*, στὸ Βάπτισμα.

Οἱ περικοπῆς αὐτὲς μποροῦν νὰ μᾶς βοηθήσουν νὰ κατανοήσουμε καλύτερα τὴν μεταμόρφωση ποὺ ἀπεργάστηκε τὸ Βάπτισμα μέσα μας καὶ τὶς ποικίλες πτυχὲς τῆς πνευματικῆς μας ἐν Χριστῷ Ἀναστάσεως. **Τ**αυτόχρονα, ὅμως, κάνουν κάτι πολὺ περισσότερο: ἂν ἔτσι τὶς μελετοῦμε, ἐπανενεργοποιοῦν ὑπὲρ ἡμῶν τὴν Χάρι τοῦ δικοῦ μας Βαπτίσματος, θεραπεύουν ὅ,τι ἔχει ἀπομείνει ἀπὸ τὴν παλαιὰ μας ἀναπηρία.

Ἀσφαλῶς, τὰ εὐαγγελικὰ αὐτὰ κείμενα μᾶς διηγοῦνται κατ' ἀρχὰς θεραπείες ποὺ πραγματοποιοῦσε ὁ Χριστὸς κατὰ τὴν ἐπίγεια ζωὴ Του. **Εἶ**ναι θεραπείες σωματικές, πραγματικές, ταυτόχρονα ὅμως ἀποτελοῦν *σημεῖα*. **Ὁ** εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, μιλάει γιὰ τὰ θαύματα τοῦ Χριστοῦ, ἀρέσκεται νὰ χρησιμοποιεῖ τὴν λέξη «σημεῖον».

Οἱ ἀρχαῖοι Χριστιανοὶ συγγραφεῖς καὶ οἱ ἅγιοι Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας, ἀρχῆς γενομένης ἀπὸ τὸν Ὁριγένη, ἐπέμεναν ὅτι **τὸ Εὐαγγέλιο πρέπει νὰ κατανοεῖται πνευματικά**. **Αὐτὸ** σημαίνει ὅτι, ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς ἦταν ὁ Λόγος, ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ὅλες οἱ ἐπίγειες πράξεις ποὺ ἐπιτελοῦσε ὑπερέβαιναν τὸν χρόνο, μὲ τρόπο ὥστε, ὅταν διαβάζουμε τὴν διήγηση μὲ πίστη, εἴτε στὴν θεία Λειτουργία εἴτε κατὰ μόνας, οἱ πράξεις αὐτὲς τοῦ Χριστοῦ ξαναγίνονται ἐπίκαιρες γιὰ μᾶς, μᾶς ἀφοροῦν προσωπικά.

Τὸ Εὐαγγέλιο δὲν διηγεῖται ἀπλῶς ἐπεισόδια τοῦ παρελθόντος, ἀλλὰ μᾶς ἀποκαλύπτει αὐτὸ ποὺ ἔπρεπε νὰ ἐκπληρωθεῖ διὰ μέσου τοῦ χρόνου, κάθε μέρα, μέσα στὴν Ἐκκλησία γιὰ τὸν καθένα ἀπὸ ἡμᾶς.

* * *

Ἔτσι λοιπὸν σήμερα, μόλις ἀκούσαμε γιὰ τὴν θεραπεία τοῦ Παραλυτικοῦ στὴν Προβατικὴ κολυμβήθρα. **Ὅλα** δὲ τὰ λειτουργικὰ κείμενα τῆς ἐβδομάδος θὰ μᾶς κάνουν νὰ μελετήσουμε περαιτέρω τὸ μυστήριο αὐτό, θὰ μᾶς ἀποκαλύψουν κατὰ κάποιον τρόπο ὅλες τὶς ὕψεις του, θὰ φωτίσουν τὶς ψυχές μας μὲ τὴν ὁμορφιὰ καὶ τὴν λαμπρότητά τους.

Αὐτὸς λοιπὸν ὁ παράλυτος, ποὺ ἔκειτο δίπλα στὴν κολυμβήθρα, ἦταν ἓνας ζωντανὸς νεκρὸς καὶ ὁ Χριστὸς, θεραπεύοντάς τον, κατὰ μία ἔννοια τὸν ἀνέστησε· τὸν ἀνέστησε ἀποδίδοντάς του τὴν δυνατότητα νὰ κινεῖται.

Στὴν περίπτωση τοῦ ἐκ γενετῆς τυφλοῦ, θὰ τοῦ δώσει πίσω τὴν ὄρασί του, ἀλλὰ μιὰ ὄραση διαφορετικὴ ἀπὸ τὴν δική μας, τὴν σωματικὴ καὶ γήϊνη. **Αὐτὸ** σημαίνει ὅτι, διὰ τοῦ

Βαπτίσματος, ὁ Χριστὸς ξυπνᾶ μέσα μας μιὰ νέα ὄραση. **Θυμᾶμαι** ἓναν γέροντα Μοναχὸ πὺν γνῶρισα καὶ ὁ ὁποῖος εἶχε χάσει τὴν φυσική του ὄραση· ἔλεγε: «μὴν λέτε ὅτι δὲν βλέπω, νὰ λέτε ἀπλῶς ὅτι βλέπω διαφορετικά». **Πράγματι**, διὰ τοῦ Βαπτίσματος δεχόμαστε αὐτὴν τὴν Χάρι νὰ βλέπουμε διαφορετικά.

Εἴμαστε πνευματικὰ τυφλοὶ καὶ μὲ τὸ Βάπτισμα διεγείρεται μέσα μας μιὰ πνευματικὴ ὄραση, ἓνα νέο βλέμμα.

Καὶ σήμερα, Κυριακὴ τοῦ Παραλύτου, πρέπει νὰ κατανοήσουμε ὅτι διὰ τοῦ Βαπτίσματος ἀρχίζει γιὰ μᾶς νέα ζωὴ. **Ἦμασταν** πνευματικὰ παραλύτοι, καὶ νὰ πὺν δεχόμαστε μιὰ νέα ζωὴ πὺν μᾶς χαρίζει τὴν κίνηση, στὸ ἴδιο μας τὸ σῶμα. **Βεβαίως**, αὐτὸ δὲν θὰ ὀλοκληρωθεῖ στὴν πληρότητά του παρὰ κατὰ τὴν τελικὴ Ἀνάστασι, ὅταν ὁ Χριστὸς ξαναέρθει καὶ ἐγκαταστήσει τὴν νέα ἐκείνη Ἱερουσαλίμ, πρὸς τὴν ὁποία τείνουμε μὲ ὅλη τὴν δύναμη τῆς ἐπιθυμίας μας. **Ἀλλὰ** μὲ τὸ Βάπτισμα, ἦδη ἀπὸ σήμερα, ὁ Χριστὸς δίνει δύναμη στὰ μέλη μας, ἀκόμη καὶ τὰ σωματικά. **Καὶ** ἔχουμε ἦδη μιὰ πρόγευση τῆς μελλοντικῆς μας Ἀναστάσεως.

Παρόμοια, ὅταν ὁ Χριστὸς, γιὰ παράδειγμα, θεραπεύει ἓναν κωφάλαλο, τοῦ ἀποδίδει ἀσφαλῶς τὸν λόγο, τὸν λόγο τὸν σωματικό, ἀλλὰ ταυτόχρονα, αὐτὸς γίνεται ἱκανὸς νὰ ψάλει τὴν δόξα τοῦ Θεοῦ, νὰ ἀποκτήσει ἓναν νέο λόγο, νὰ διαλαλεῖ τὰ θαυμάσια τοῦ Θεοῦ. **Μπορεῖ** ἔτσι νὰ μιλᾷ μιὰ γλῶσσα πὺν δὲν εἶναι μόνο τοῦ σώματος, ἀλλὰ τῆς τάξεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. **Ὁ** λόγος τοῦ βαπτισμένου ἀνθρώπου πρέπει νὰ εἶναι λόγος πὺν ἀντιστοιχεῖ στὸν νέο αὐτὸν λόγο πὺν ὑποκινεῖ τὸ Πνεῦμα τὸ Ἅγιον, τὸ ὁποῖο μᾶς δόθηκε στὸ Βάπτισμα.

* * *

Σήμερα, λοιπόν, μαθαίνουμε ὅτι μὲ τὸ Βάπτισμα μᾶς δίδεται μιὰ νέα κίνηση, καὶ τὸ σῶμά μας ὀφείλει, μὲ τὶς ἐκφράσεις του καὶ μὲ τὶς κινήσεις του, νὰ φανερώνει ὅτι ἔχει δεχθεῖ τὴν νέα αὐτὴ ζωὴ. **Καὶ** ὅπως ὁ νέος λόγος πὺν δεχόμαστε στὸ Βάπτισμα, ὅταν θεραπεύτηκε ἡ πνευματικὴ ἀλαλία μας, εἶναι **λόγος δοξολογίας** πρὸς τὸν Θεό, πὺν ἐκφράζεται στὴν λατρευτικὴ ζωὴ καὶ τὴν προσευχή, καὶ **λόγος ἀγάπης** πρὸς τὸν πλησίον, ἔτσι καὶ ἡ νέα αὐτὴ κίνηση, πὺν δόθηκε στὰ μέλη μας μὲ τὴν δωρεὰ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, πρέπει νὰ ἐκδηλώνεται πρῶτα πρῶτα ὡς μετοχὴ τοῦ σώματος καὶ ὅλου μας τοῦ

εἶναι στὴν δοξολογία τοῦ Θεοῦ, στὴν λατρεία καὶ στὴν ἀτομική μας προσευχή.

Δὲν ἀρκεῖ, δηλαδὴ, νὰ δοξάζουμε τὸν Θεὸ διὰ τῆς προσευχῆς μόνο μὲ τὸν λόγο. Πρέπει νὰ συμμετέχει καὶ τὸ σῶμά μας, ὥστε ἡ **δοξολογία νὰ γίνεται μὲ ὅλο μας τὸ εἶναι**, νὰ κινητοποιεῖ τὴν καρδιά μας, ὀλόκληρη τὴν βαθύτερη αἰσθαντικότητά μας καὶ ὄχι μόνο τὸν ἐγκέφαλό μας, τὴν διάνοιά μας.

Θὰ ἦταν μεγάλο λάθος καὶ ἔλλειψη λειτουργικῆς αἰσθήσεως νὰ νομίζουμε, ὅτι τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ καὶ οἱ μικρὲς ἢ μεγάλες μετάνοιες ποὺ διανθίζουν τὶς Ἀκολουθίες μας, εἶναι κάτι τὸ ἐξωτερικὸ καὶ ὅτι ἡ ἐσωτερικὴ μας συμμετοχὴ στὶς Ἀκολουθίες θὰ βελτιωνόταν ἂν μειώναμε τὶς κινήσεις αὐτές.

Ἀντιθέτως, αὐτὲς ἐπιτρέπουν στὴν προσευχή μας νὰ μὴν εἶναι κάτι ἐγκεφαλικό, ἀλλὰ νὰ ἐκπορεύεται πράγματι ἀπὸ τὴν καρδιά μας, ἀπὸ ὅλο μας τὸ εἶναι συνολικά. Πότε ἓνα παιδὶ ἐκφράζει καλύτερα τὴν ἀγάπη του πρὸς τὴν μητέρα του, ὅταν τῆς λέει ἀπλᾶ «σ' ἀγαπῶ», ἢ ὅταν **τὴν ἀγκαλιάζει τρυφερὰ καὶ διαχυτικά**; Ἡ δυτικὴ μας κουλτούρα, ἡ τόσο λογικοκρατούμενη, ἔχει χάσει τὴν αἴσθηση τῆς χειρονομίας.

Κλεισμένος στὸ ἐγὼ του ὁ ἄνθρωπος, ζεῖ μέσα στὶς σκέψεις του, σὲ ἐπίπεδο ἐγκεφάλου. Στὴν προσευχή, στέκει ἄκαμπτος καὶ τυπικός, δὲν ἔχει διάθεση νὰ σκύψει, νὰ προσκυνήσει, νὰ κάνει τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ.

Τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ἐνοποιεῖ καὶ πάλι τὸ εἶναι μας, μαλακώνει τὴν πνευματικὴ μας παράλυση· μᾶς κάνει νὰ κατεβαίνουμε στὸ ἐπίπεδο τῆς καρδιάς. Οἱ κινήσεις μας, οἱ μετάνοιές μας, τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ γίνονται τότε αὐθόρμητα, ἐλεύθερα, μᾶς ἐπιτρέπουν νὰ ἐκφράζουμε μὲ ὅλο μας τὸ εἶναι αὐτὸ ποὺ ξεχειλίζει ἀπὸ τὴν καρδιά μας.

Ὅλες οἱ χειρονομίες αὐτές, ποὺ κάποιοι ἀπαξιώνουν ὡς «ἐξωτερικὴ λατρεία», εἶναι ὄχι μόνο ἡ *διάλεκτος τῆς καρδιάς*, ἀλλὰ ἐκφράζουν πράγματι τὴν μεταμόρφωση τοῦ σώματος διὰ τῆς Χάριτος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἄν κάνουμε μετάνοιες, ἂν κλίνουμε τὴν κεφαλή, ἂν κάνουμε συχνὰ τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ, ἂν γονατίζουμε, ὅλα αὐτὰ εἶναι τρόποι ἔκφρασης τῆς λατρείας μας, τῆς ταπεινώσεώς μας, καὶ τοῦ γεγονότος, ὅτι τὶς ζοῦμε μὲ τὴν πλέον ἐνδόμυχη καθοδήγηση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος.

Καὶ ὅταν στεκόμαστε ὄρθιοι, ὅπως ἀρμόζει νὰ κάνουμε τὶς Κυριακὲς καὶ κατὰ τὴν πασχάλια περίοδο, αὐτὸ γίνεται ἐπειδὴ ἔχουμε ἀναστηθεῖ μαζί μὲ τὸν Χριστό.

Ἡ ὀρθοστασία ἐκφράζει κατὰ θαυμαστὸ τρόπο τὴν ιδιότητά μας ὡς ἀναστημένων, τὴν υἱικὴ στάση –τὴν παρηρησία μας, ὅπως ἔλεγαν οἱ ἅγιοι Πατέρες– ἐνώπιον τοῦ οὐρανίου Πατρὸς.

Καὶ ὅταν καθόμαστε, δὲν τὸ κά-
νουμε μόνο ἐπειδὴ εἴμαστε κουρασμένοι (ἂν καὶ πρέπει νὰ
μποροῦμε, ὅσο εἶναι δυνατόν, νὰ στεκόμαστε παρὰ τὸν κόπο
μας ὄρθιοι, ἀκριβῶς γιατί εἴμαστε ἀναστημένοι).

Ἄλλὰ, ἂν κάποιες στιγμὲς καθίσουμε, εἶναι ἐπειδὴ αὐτὴ
ἀκριβῶς εἶναι ἡ *στάση τῆς ἀκρόασης*, ἡ στάση τῆς Μαρίας,
τῆς ἀδελφῆς τοῦ Λαζάρου, παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ, στὴν
ὥραία ἐκείνη εὐαγγελικὴ διήγηση ποὺ μιλᾷ γιὰ τὸ περιστατικὸ
μὲ τὴν Μάρθα καὶ τὴν Μαρία.

Αὐτὲς λοιπὸν ὅλες οἱ *στάσεις* ἔχουν μεγάλη σημασία.

Θυμᾶμαι ὅτι στὸ Ἅγιον Ὄρος συνάντησα ἕναν Μοναχό,
τὸν ὁποῖο εὐχόμεον πράγματι νὰ βρῶ καὶ νὰ συνομιλήσω·
ἦταν ἕνας Μοναχὸς ποὺ εἶχε φήμη πνευματικοῦ ἀνθρώπου, ὁ
πατὴρ Ἀββακοῦμ τῆς Μονῆς Μεγίστης Λαύρας. **Τὸν** συνάντη-
σα, κατὰ τύχη θὰ ἔλεγα, ἀλλὰ δὲν ἦταν τυχαῖο, διότι ὅ,τι μᾶς
συμβαίνει ἀντιστοιχεῖ σὲ μυστικὸ σχέδιο τῆς θείας Πρόνοιας.

Τὸν συνάντησα λοιπὸν σὲ κάποιο μονοπάτι, ἕνα πρωῒνῳ.
Τοῦ μίλησα λοιπὸν γιὰ τὴν Μονή μας στὴν Γαλλία, γιὰ τὴν
ἐπιθυμία μας νὰ βοηθήσουμε τὴν Ὁρθοδοξία νὰ ἀνθίσει στὴν
χώρα μας, καὶ τοῦ ζήτησα νὰ μοῦ πεῖ κάποιο λόγο, νὰ μοῦ
δώσει κάποια συμβουλή.

Μοῦ εἶπε ἀπλᾶ: **«Νὰ** εἶστε πολὺ πιστοὶ στὸ Τυπικὸν τῆς
Ἐκκλησίας, αὐτὸ θὰ σᾶς μεταδώσει τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλη-
σίας». **Ἐξεπλάγην** ποὺ τὸ ἄκουσα ἀπὸ αὐτὸν τὸν Μοναχό, ὁ
ὁποῖος ἦταν ἡσυχαστής, ὅλη του ἡ ζωὴ ἀποτελεῖτο ἀπὸ προσ-
ευχὴ καὶ σιωπὴ μέσα στὴν μόνωση τοῦ κελιοῦ του. **Ἐπέμενε**
πρὸ παντὸς στὴν τήρηση τοῦ Τυπικοῦ ὅλων τῶν τελετουργ-
γιῶν, ὅλων τῶν στάσεων καὶ κινήσεων ποὺ ἡ παράδοση τῆς
Ἐκκλησίας ἐντέλλεται γιὰ τὴν διεξαγωγὴ τῶν Ἀκολουθιῶν καὶ
τὸ θεωροῦσε ὡς βάση τῆς χριστιανικῆς ζωῆς.

Εἶχα λοιπὸν λάβει ἕνα μήνυμα πράγματι ἐξαιρετικὰ σημαν-
τικὸ· μέσα ἀπ' ὅλα αὐτά, βρίσκει τὴν ἐκφρασὴ τῆς ἡ ζωῆς μας
ὡς ἀναστημένων προσώπων –ἀναστημένων ἐν Ἐκκλησία– καὶ
ἡ ἐκφραση αὐτὴ περνᾷ καὶ ἀπὸ τὸ σῶμά μας.

* * *

Μακάρι λοιπὸν σήμερα νὰ ἠχήσει μέσα μας τὸ μήνυμα ποὺ μᾶς ἀπευθύνει ἡ εὐαγγελικὴ αὐτὴ διήγησις, νὰ παύσουμε νὰ εἴμαστε πνευματικὰ παράλυτοι, καὶ νὰ καταλαβαίνουμε περισσότερο πόσο πρέπει νὰ ἐκφράζουμε τὴν νέα ζωὴ τοῦ Πνεύματος ποὺ ἐκχύθηκε μέσα μας –στὴν καρδιά, στὰ μέλη, σὲ ὅλο μας τὸ εἶναι– ὄχι μόνο τὴν ὥρα τῆς θείας Λειτουργίας, ἀλλὰ σὲ κάθε ἔκφρασις τῆς ζωῆς μας, μὲ τὸ σῶμα καὶ τὶς κινήσεις μας, μὲ τὴν καθημερινότητά μας, μὲ κάθε χειρονομία μας.

Δόξα τῷ Πατρὶ δι' Υἱοῦ ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν!

(*) π. Πλακίδα Deseille, «Πάσχα τὸ αἰώνιο πέρασμα», σελ. 73-81, ἐκδόσεις «Ἔραρ», Μάιος 2021. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.